

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Kuchynky a soudců JUDr. Václava Roučky a Mgr. Jaroslava Škopka ve věci

žalobkyně: T.T.N., IČO x
sídlem ...
zastoupená advokátem Mgr. Miroslavem Němcem
sídlem Borská 13, 301 00 Plzeň

proti
žalované: Česká obchodní inspekce, ústřední inspektorát
sídlem Štěpánská 15, 120 00 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 4. 8. 2017, č. j. ČOI
64027/17/O100/2200/17/Ad/Št

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobou datovanou a došlou soudu dne 2. 10. 2017 se žalobkyně domáhala zrušení rozhodnutí České obchodní inspekce, ústředního inspektorátu, ze dne 4. 8. 2017, č. j. ČOI

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

64027/17/O100/2200/17/Ad/Št (dále jen „*napadené rozhodnutí*“), kterým bylo dle ustanovení § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*správní řád*“) zamítnuto odvolání žalobkyně a potvrzeno rozhodnutí České obchodní inspekce, inspektorátu Plzeňského a Karlovarského ze dne 8. 3. 2017, č. j. ČOI 36149/17/2200 (dále jen „*prvoinstanční rozhodnutí*“), jímž byla žalobkyni pro porušení ustanovení § 4 odst. 3 v návaznosti na ustanovení § 5 odst. 2 a ustanovení § 12 odst. 1 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v rozhodném znění (dále jen „*zákon o ochraně spotřebitele*“), čímž naplnila skutkovou podstatu správního deliktu podle ustanovení § 24 odst. 1 písm. a) a § 24 odst. 7 písm. j) téhož zákona, výrokem I. podle ustanovení § 24 odst. 12 písm. d) zákona o ochraně spotřebitele uložena úhrnná pokuta ve výši 100 000 Kč, výrokem II. podle ustanovení § 79 odst. 5 správního řádu uložena povinnost uhradit paušální částku nákladů řízení ve výši 1 000 Kč a výrokem III. podle ustanovení § 7b odst. 5 zákona č. 64/1986, Sb., o České obchodní inspekci, v rozhodném znění (dále jen „*zákon o České obchodní inspekci*“), uloženo propadnutí 92 ks uvedených výrobků.

Žaloba

2. Žalobkyně v žalobě shrnula dosavadní průběh řízení. Zásadně nesouhlasí s rozhodnutím žalované, neboť je přesvědčena, že žalovaná při vydání napadeného rozhodnutí překročila meze správního uvážení i ustanovení zákona. Žalovaná podřizuje svá rozhodnutí principu objektivní odpovědnosti podnikatelů a ukládá sankce jakémukoliv podnikateli, nacházejícímu se v místě kontroly v době jejího provádění i při absenci jednoznačných důkazů svědčících o právním zavinění takové osoby.
3. Správní orgán při kontrole provedené dne 21. 12. 2015 nezjistil to, že by daná provozovna byla označena jako místo podnikání žalobkyně, a nezjistil ani to, že by žalobkyně v dané provozovně nabízela nebo prodávala konkrétní zboží, čímž by se dopustila porušení zákona o ochraně spotřebitele. Správní orgán zjistil pouze to, že se v předmětné budově nacházela žalobkyně, která měla v době kontroly v jedné z nebytových jednotek zapsáno místo podnikání a která je rovněž manželkou vlastníka celého objektu, z čehož správní orgán dovodil, že žalobkyně je odpovědná za zjištění porušení zákona o ochraně spotřebitele. O provedené kontrole byl vyhotoven úřední záznam a následně protokol o kontrole, oba dokumenty byly žalobkyni doručeny fikcí. Žalovaná v napadeném rozhodnutí hodnotí to, že žalobkyně na zaslané dokumenty nijak nereagovala, jako skutečnost, která má svědčit o tom, že se žalobkyně porušení zákona „pravděpodobně“ dopustila, což žalobkyně zcela odmítá.
4. Žalobkyně správnímu orgánu doložila, že ačkoliv měla v budově, v níž probíhala kontrola, místo podnikání, a to v jednom z nebytových prostor, který nebyl předmětem kontroly, fakticky tento nebytový prostor k podnikání nevyužívala, neboť jej pronajala třetí osobě.
5. Správní orgán vůbec neprokázal, že prostor, který byl předmětem kontroly, je prostorem, v němž má žalobkyně zapsáno svoje místo podnikání, když v budově je celkem 5 samostatných nebytových prostor. To, že se žalobkyně v době kontroly v budově pohybovala, nemůže bez dalšího vést k závěru, že je žalobkyně odpovědná za porušení zákona o ochraně spotřebitele. Základním principem správního trestání je prokázání zavinění konkrétní osobě s tím, že o zavinění nesmějí být důvodné pochybnosti. Dle názoru žalobkyně nebylo v jejím případě prokázáno její zavinění za spáchání správního deliktu, resp. neexistuje žádný důkaz o tom, že by v provozovně, která byla předmětem

kontroly, skutečně podnikala (faktickým označením této provozovny) nebo fakticky nabízela a prodávala klamavě označené zboží.

6. Na základě výše uvedeného žalobkyně navrhuje, aby soud napadené i prvoinstanční rozhodnutí zrušil a věc vrátil k novému projednání, a dále žalobkyni přiznal náhradu nákladů řízení.

Vyjádření žalované k žalobě

7. Žalovaná ve svém vyjádření k žalobě nejprve shrnula argumentaci žalobkyně, a poté se vyjádřila k jednotlivým žalobním bodům.
8. Odpovědnost žalobkyně za spáchané správní delikty dle § 24 odst. 1 písm. a) a § 24 odst. 7 písm. j) zákona o ochraně spotřebitele je postavena na principu objektivní odpovědnosti, přičemž správní orgány v napadeném i prvoinstančním rozhodnutí dostatečně objasnily, proč je právě žalobkyně osobou odpovědnou za spáchané delikty, a odkázala na odůvodnění těchto rozhodnutí.
9. Žalovaná dále uvedla, že odpovědnost žalobkyně za porušení povinností vyplývajících ze zákona o ochraně spotřebitele nebyla vyhodnocena výhradně a jedinečně na základě výpisu z živnostenského rejstříku, z něž je patrné, že žalobkyně měla kontrolovanou provozovnu zapsanou jako místo výkonu podnikatelské činnosti, ale byla založena na vícero vzájemně provázaných podkladech a skutečnostech, v jejichž souhrnu lze bezpečně dovodit odpovědnost žalobkyně. Vedle výpisu z živnostenského rejstříku to byla např. skutečnost, že se žalobkyně nacházela v době kontroly v kontrolované provozovně, když její totožnost byla ověřena příslušníkem Policie České republiky, byla to právě žalobkyně, která ve spolupráci s přítomnou osobou vydala k zajištění konkrétní výrobky. Jeví se jako nevěrohodné tvrzení žalobkyně, že se nejednalo o její provozovnu a zboží, když tyto námitky neuplatnila při samotné kontrole či v námitkovém řízení. Při posuzování váhy jednotlivých protichůdných tvrzení a skutkových zjištění je zpravidla s vyšší věrohodností, je-li obsah kontrolního zjištění kontrolovanou osobou zpochybňován již od počátku, a to vysvětlením vyvracejícím skutkový stav zjištěný při kontrole.
10. Žalovaná má za to, že v průběhu řízení byl dostatečně objasněn skutkový stav bez důvodných pochybností, na jehož základě bylo vydáno objektivní a nestranné rozhodnutí. V dalším žalovaná odkázala na obsah správního spisu a odůvodnění napadeného rozhodnutí, a závěrem navrhla, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Posouzení věci krajským soudem

11. Řízení ve správním soudnictví je upraveno zákonem č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „soudní řád správní“ nebo „s. ř. s.“).
12. V souladu s § 75 odst. 1 a 2 s. ř. s. vycházel soud při přezkoumání napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, a napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů uplatněných v žalobě.
13. Soud ve věci rozhodoval v souladu s ustanovením § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení jednání, neboť žalobkyně ani žalovaná k výzvě soudu nevyjádřily nesouhlas s takovým projednáním věci, přičemž byly poučeny, že nevyjádří-li účastník řízení do dvou týdnů od doručení výzvy svůj nesouhlas s takovým projednáním věci, má se za to, že souhlas s tím, aby soud rozhodl o věci samé bez jednání, je udělen.
14. Žalobkyně v první řadě zpochybňuje, že by provozovna, v níž probíhala kontrola, byla

provozovnou, v níž měla žalobkyně zapsáno místo podnikání.

15. Ze správního spisu a též z odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že žalobkyně byla přítomna zahájení kontroly, když byla příslušníkem Policie České republiky ztotožněna, a to v provozovně, kterou měla řádně zapsanou k podnikatelským účelům v živnostenském rejstříku, disponovala živnostenským oprávněním s předmětem podnikání Výroba, obchod a služby, mj. obor činnosti velkoobchod a maloobchod. Byla to právě žalobkyně, kdo kontrolním pracovníkům vydal k zajištění výrobky specifikované v záznamu o zajištění zboží. Úřední záznam byl po zajištění a vydání výrobků sepsán mimo provozovnu žalobkyně. Po návratu do provozovny žalobkyně bylo zjištěno, že ta již není přítomna, a úřední záznam tak byl žalobkyni doručen prostřednictvím provozovatele poštovních služeb. Lze tak souhlasit se závěry správního orgánu, že je velmi nepravděpodobné, pokud by kontrola neprobíhala právě v provozovně žalobkyně, nýbrž v provozovně někoho jiného, že by toto žalobkyně nenamítala již na začátku samé kontroly, případně v jejím průběhu.
16. Žalobkyně dále namítá, že správní orgán při provedené kontrole zjistil pouze to, že se v předmětné budově nacházela žalobkyně, která měla v době kontroly v jedné z nebytových jednotek zapsáno místo podnikání a která je rovněž manželkou vlastníka celého objektu, a z toho správní orgán dovodil, že žalobkyně je odpovědná za zjištěné porušení zákona o ochraně spotřebitele. Žalobkyně dále doložila podnájemní smlouvu, na základě které přenechala kontrolovaný prostor k podnájmu třetí osobě, čímž dokládá, že za spáchaný správní delikt není odpovědná žalobkyně, ale tato třetí osoba.
17. Odpovědnost za správní delikty dle zákona o ochraně spotřebitele je odpovědností objektivní, tj. bez ohledu na zavinění. K naplnění skutkové podstaty správního deliktu stačí pouhé zjištění, že byl porušen právní předpis a nastává odpovědnost konkrétního subjektu za konkrétní správní delikt. Tento subjekt je pak následně povinen strpět negativní následky takového jednání, tedy uložení pokuty ve správním řízení.
18. K problematice týkající se objektivní odpovědnosti za splnění povinností dle zákona o ochraně spotřebitele se vyjádřil Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 20. 12. 2006, č. j. 1 As 39/2005 – 66, v němž uvedl, že zákon o ochraně spotřebitele „*vyjímá spotřebitele z množiny jednotlivců vyskytujících se na trhu proto, aby jim jakožto subjektům potenciálně znevýhodněným nedostatkem informací a odborných dovedností (jimiž naopak disponují podnikatelé) poskytl zvláštní ochranu. Činí tak mj. také prostřednictvím objektivní odpovědnosti podnikatelů – prodávajících, výrobců, dovozců a dodavatelů. Volba právě tohoto typu odpovědnosti, který je ve správním trestání pravidlem, je zde navíc vedena snahou o zmírnění přirozeně nerovného tržního postavení podnikatelů a spotřebitelů. Zcela konkrétně řečeno, spotřebitel přicházející do provozovny nemá povědomí o tom, kdo nakoupil zboží zde prodávané a kdo jej obsluhuje, a může mu to být lhostejné; má však právo na to, aby v provozovně nebyl při prodeji klamán, a to musí zajistit osoba odpovědná za chod provozovny.*“
19. V ustanovení § 24 zákona o ochraně spotřebitele se hovoří o prodávajícím.
20. Dle ustanovení § 2 odst. 1 písm. b) zákona o ochraně spotřebitele se pro účely tohoto zákona rozumí prodávajícím podnikatel, který spotřebiteli prodává výrobky nebo poskytuje služby.
21. Kdo je prodávajícím řešil v několika svých rozhodnutích i Nejvyšší správní soud. Např. v rozsudku ze dne 27. 2. 2018, č. j. 5As 23/2017-22, upozornil, že „*definici prodávajícího*

obsaženou v zákoně o ochraně spotřebitele je nutné vykládat a aplikovat **v souladu příslušnou unijní úpravou**, která představuje předobraz pro tuto vnitrostátní úpravu, tj. zejména se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. 5. 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu. Jak přitom Nejvyšší správní soud uvedl v rozsudku ze dne 19. 11. 2015, č. j. 2 As 218/2015 – 62: „Podle konstantní judikatury SDEU, resp. dříve Evropského soudního dvora, jsou všechny orgány členských států, včetně soudů, povinny při uplatňování vnitrostátního práva vykládat toto právo v souladu se zněním a účelem směrnice či jiného právního předpisu Evropské unie, k jejichž implementaci slouží (srov. např. rozsudek ze dne 13. 11. 1990, věc C 106/89, *Marleasing SA proti La Comercial Internacional de Alimentacion SA*). Soudní dvůr v rozsudku ze dne 3. 10. 2013, věc C-59/12 přitom konstatoval, že „... plyne přímo z formulace čl. 2 písm. b) směrnice o nekalých obchodních praktikách, že unijní zákonodárce koncipoval pojem obchodník mimořádně široce, když jím označuje jakoukoli fyzickou nebo právnickou osobu vykonávající výdělečnou činnost a nevylučuje z jeho působnosti ani subjekty plnící úkoly ve veřejném zájmu, ani subjekty, které mají veřejnoprávní status. S ohledem na samotné znění definic obsažených v čl. 2 písm. a) a b) uvedené směrnice je navíc třeba smysl a rozsah pojmu obchodník pro účely této směrnice stanovit ve vztahu k souvisejícímu, ale opozitnímu pojmu spotřebitel, jímž se označuje každý jednotlivec, který nejedná v rámci profesionální nebo podnikatelské činnosti (obdobně viz rozsudek ze dne 19. 1. 1993, *Shearson Lehman Hutton*, C-89/91, *Recueil*, s. I-139, bod 22). Účelem směrnice o nekalých obchodních praktikách je přitom, jak plyne zejména z jejího článku 1 a z bodu 23 jejího odůvodnění, zajistit vysokou společnou úroveň ochrany spotřebitele, úplnou harmonizaci pravidel týkajících se nekalých obchodních praktik vůči spotřebitelům, včetně klamavé reklamy, které poškozují ekonomické zájmy spotřebitelů (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 9. listopadu 2010, *Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag*, C-540/08, *Sb. rozh.* s. I-10909, bod 27)“. V posuzované věci tedy nelze podle názoru Nejvyššího správního soudu definici prodávajícího dle zákona o ochraně spotřebitele vykládat restriktivně (viz též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 11. 2017, č. j. 6 As 117/2017 – 47). Judikatura Nejvyššího správního soudu přitom dovodila, že prodávající nemusí být přímo osobou, která v daný okamžik na daném místě (v dané provozovně) skutečně zboží prodává, ale musí jít o osobu, která **v rozhodnou dobu disponuje užívacím právem k prodejní místnosti (provozovně)**. Nejvyšší správní soud tak např. v rozsudku ze dne 25. 2. 2010, č. j. 5 As 32/2009 – 77, konstatoval, že osoba, která v době kontroly celních orgánů disponovala užívacím právem k prodejní místnosti, v níž bylo zajištěno zboží porušující některá práva duševního vlastnictví, je osobou odpovědnou za správní delikt podle ustanovení § 8 odst. 2 zákona o ochraně spotřebitele (v tehdy relevantním znění zákona o ochraně spotřebitele se v případě tohoto ustanovení jednalo o úpravu správního deliktu klamání spotřebitele). **Pro posouzení odpovědnosti za tento správní delikt není rozhodné, zda byla prodejní místnost k těmto účelům využívána na základě smlouvy nájemní, podnájemní nebo na základě jiného soukromoprávního smluvního vztahu; podstatné je prokázání existence užívacího práva k tomuto objektu, tj. právního vztahu k provozovně.**“

22. Identifikací prodávajícího se Nejvyšší správní soud zabýval rovněž ve svém rozsudku ze dne 25. 2. 2010, č. j. 5 As 32/2009-77, kde uvedl, že „skutková podstata správního deliktu klamání spotřebitele podle ustanovení § 8 odst. 2 zákona o ochraně spotřebitele, za jejíž naplnění byla stěžovatelka sankcionována, spočívá v nabídce nebo prodeji výrobků nebo zboží porušujících některá práva duševního vlastnictví, jakož i skladování těchto výrobků nebo zboží za účelem nabídky nebo prodeje. Z toho vyplývá, že osobou odpovědnou za tento správní delikt je **prodávající**, kterým se pro tyto účely [viz § 2 odst. 1 písm. b) zákona o ochraně spotřebitele]

rozumí **podnikatel, který spotřebiteli prodává výrobky nebo poskytuje služby**. Zároveň nelze odhlédnout od ustanovení § 27 tohoto zákona, podle něhož povinnosti prodávajících, výrobců, dovozců nebo dodavatelů mají i osoby, které provozují činnosti uvedené v § 2 odst. 1 písm. b) až e) bez příslušného oprávnění. Z uvedeného vyplývá, že osoba, která v době kontroly celních orgánů disponovala užívacím právem k prodejní místnosti, v níž bylo zajištěno zboží porušující některá práva duševního vlastnictví, je osobou odpovědnou za správní delikt podle ustanovení § 8 odst. 2 zákona o ochraně spotřebitele. Pro posouzení odpovědnosti za tento správní delikt není rozhodné, zda byla prodejní místnost k těmto účelům využívána na základě smlouvy nájemní, podnájemní nebo na základě jiného soukromoprávního smluvního vztahu; podstatné je prokázání existence užívacího práva k tomuto objektu, tj. právního vztahu k provozovně. K odkazu stěžovatelky na rozsudek zdejšího soudu ze dne 20. 12. 2006, č. j. 1 As 39/2005 - 66, je nutno uvést, že nyní řešený případ se skutkově odlišuje, nicméně jeho závěry, totiž že osobou odpovědnou za prodej zboží porušujících některá práva duševního vlastnictví je osoba odpovědná za chod provozovny (tj. nikoliv např. její zaměstnanci či vypomáhající rodinní příslušníci), jsou platné. **Touto osobou je pro účely zákona o ochraně spotřebitele nutno rozumět i osoby, které prokazatelně disponují užívacím právem k provozovně - místě prodeje, a které zde tuto činnost skutečně vykonávají.**

23. Ačkoli by se na první pohled mohlo zdát, že závěry Nejvyššího správního soudu si ve výše zmíněných rozsudcích částečně odporují, není tomu tak. Je důležité při posouzení konkrétního případu přihlídnout k faktickému užívacímu právu v dispozici konkrétní osoby. Nelze tedy jednoznačně shrnout, zda odpovědnou osobu bude majitel, nájemce či podnájemce konkrétního prostoru, v němž došlo k porušení právních předpisů, vždy je nutné zohlednit konkrétní skutkové okolnosti daného případu.
24. K totožnému závěru došel i Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 29. 11. 2017, č. j. 6As 117/2017-47. Nejvyšší správní soud v tomto rozsudku uzavřel, že „za účelem určení odpovědného subjektu za předmětný správní delikt proto považuje za **nutné posoudit skutkové okolnosti případu, nikoli to, jaké formální právní vztahy měl stěžovatel uzavřen s jinými subjekty**. Jinými slovy za stěžejní považuje to, jak se daná situace navenek protistraně (spotřebiteli) jevila, nikoli to, jak by tato situace byla posouzena z hlediska příslušných ustanovení soukromého práva, tedy zda došlo již k uzavření formální soukromoprávní smlouvy mezi podnikatelem a spotřebitelem, případně jaké smlouvy měl stěžovatel uzavřen s dalšími subjekty. Rozhodující je tedy to, jak byla celá situace ze strany stěžovatele prezentována a jak se následně udála. Nelze totiž po kontrolorech požadovat, aby v pozici spotřebitelů prováděli „detektivní pátrání“ a formálně se dotazovali, kdože je vlastně tím prodávajícím (nota bene s výslovným odkazem na zákon o ochraně spotřebitele), neboť tím by jen na sebe upozornily, čímž by zmařili účel samotné kontroly.“
25. Správní orgán vycházel při určování osoby odpovědné za spáchané správní delikty jednak z přítomnosti žalobkyně v provozovně během kontroly a zároveň ze zápisu v živnostenském rejstříku, který stojí na principu tzv. materiální publicity. Žalobkyně byla v době kontroly držitelkou živnostenského oprávnění s místem výkonu podnikatelské činnosti v kontrolované provozovně, neměla přerušené živnostenské oprávnění a byla tak povinna zajistit, aby prodej zboží v této provozovně probíhal v souladu s právními předpisy.
26. Vzhledem k uvedenému nelze souhlasit s námitkou žalobkyně, že správní orgán nesprávně vyhodnotil žalobkyni jako osobou odpovědnou za spáchané správní delikty.

27. Zdejší soud souhlasí se stanoviskem správního orgánu, že žalobkyně přehlíží objektivní odpovědnost pramenící z toho, že je podnikatelkou, provozovnu měla v době kontroly zapsanou v živnostenském rejstříku jako provozovnu k podnikání, konkrétně velkoobchod a maloobchod, a byla tak povinna zajistit, aby prodej zboží v předmětné provozovně probíhal v souladu s právními předpisy, a to bez ohledu na to, zda zboží prodávala samotná žalobkyně, její zaměstnanci, či osoby, které ji nezištně pomáhaly, nebo osoby, jimž žalobkyně svoji provozovnu přenechala na základě domluvy či soukromoprávního ujednání.
28. Soud v intencích výše uvedené judikatury (a v rozsahu žalobních námitek) přezkoumal napadené rozhodnutí a dospěl k závěru, že odpovědnost žalobkyně za spáchané správní delikty byla prokázána, tedy že žalobkyně byla v době kontroly prodávající dle zákona o ochraně spotřebitele, a napadené rozhodnutí je v souladu s právními předpisy, přičemž závěry prvoinstančního orgánu i žalované jsou řádně zdůvodněny.

Rozhodnutí soudu

29. Soud neshledal žádný z žalobkyní uvedených žalobních bodů důvodným, a proto žalobu podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

Náklady řízení

30. Podle § 60 odst. 1 s. ř. s. by měla právo na náhradu nákladů řízení žalovaná, která měla ve věci plný úspěch. Jelikož žalované žádné důvodně vynaložené náklady nevznikly, rozhodl soud, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost do dvou týdnů po jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Plzeň 20. března 2019

JUDr. PhDr. Petr Kuchynka, Ph.D. v.r.
předseda senátu